

man altsaa har gjort sig klart, hvad det er for en Kreditforening, man her vil tillade Indenrigsministeriet at sanktionere, det Spørgsmaal, om det er billigt, rimeligt, paatrængende og ønskeligt, at en saadan Kreditforening dannes. Og for sig vilde jeg være meget tilbøjelig til at fastholde det Standpunkt, man i alt Fald tidligere har staaet paa, og sige: En Kreditforening er jo en rent privat Forening; have en Del Ejendomsbesiddere Lust til at slutte sig sammen i en Forening for paa fælles Kredit at optage Laan: saa lad dem det, lad dem indrette sig, som de ville; det gælder jo for dem om at kunne vinde Tillid, saaledes at deres Obligationer saa Kredit, saa de ville jo forhaabentlig nok sørge for, at alt kommer i Orden. Men det er jo ikke Lovgivningsmagtens Standpunkt, det er ikke det Standpunkt, vi have staaet paa her hjemme siden Loven af 19de Februar 1861. Den Gang blev det jo staaet fast ved den sidste Paragraf i den nævnte Lov, at der ikke kunde dannes Kreditforeninger uden ved Lov. Indenrigsministeriet kunde ikke i Fremtiden benytte Loven af 1850 til at sanktionere Statutter for Kreditforeninger. Der skulde gives en ny Lov, og Meningen var vistnok den — som jo ogsaa Monrad, der var Indenrigsminister den Gang, bestemt udtalte — at det skal være Genstand for alvorlig Overvejelse, forinden man strider til at tillade ny Kreditforeninger at danne sig. Der er jo siden Loven af 19de Februar 1861 blevet givet saadanne Love i 3 Tilfælde, nemlig for Nybygd Købstads-kreditforening i 1868, for Hønsmandskreditforeningen i 1880 og for Københavns Kreditforening i 1882. Men det er jo Kreditforeninger af en særegen Art. De ere enten lokalt begrænsede eller begrænsede med Hensyn til de Ejendomme, hvori de kunne give Laan. Denne Kreditforening derimod, som man her vil etablere, skulde gælde for hele Landet — ved Landet mener jeg Landet i snævrere Forstand: ikke Købstadejendomme, men i snævrere Forstand hele Landet, baade Sjælland og Værne med den Begrænsning, der ligger i „større Landejendomme“, hvorved der maatte skal forstaaes Ejendomme over 5 Tdr. Hartkorn. Denne Kreditforening vil altsaa kunne komme til at udøve en meget væsentlig Konkurrence ikke alene med Østfjernes Kreditforening, men ogsaa med Landkreditkassen for Østfjernerne, med Nybygd Landejendoms-Kreditforening, i det hele med de Kreditforeninger, som give Laan i Landejendomme over 5 Tdr. Hartkorn. Nu forekommer det mig, at naar man giver en Kreditforening de Begunstigelser, der her er Tale om, væsentlige

Begunstigelser, og navnlig naar man giver den frem for alle andre Kreditforeninger den store Begunstigelse, der ligger i, at den alene ikke behøver at amortisere Laanene længere ned end til $\frac{1}{3}$ af Burderingssummen, stiller man den rigtignok saa gunstig i Konkurrencen, at jeg i Modsetning til den sidste ærede Taler tror, at hvis den ellers bliver godt etableret, og solide Mænd komme i Spidsen for den — hvad der jo ikke er Grund til at tvivle om — vil den let trænge saadan ind, at den i Aarenes Løb — maatte ikke straks, maatte ikke under de nuværende ugunstige økonomiske Konjunkturer, maatte ikke før Landmændene saa Tid til at løsgøre sig fra deres tidligere Engagements med Hensyn til Laan, men i Aarenes Løb, i Løbet af 10 eller 20 Aar — vil fortrænge de øvrige Kreditforeninger fra Markedet i den Grad, at rimeligvis de allerfleste saakaldte større Landejendomme, de virkelig store Landejendomme, efterhaanden ville komme ind i denne Kreditforening. Det er ganske rigtigt, som den første ærede Taler (Steel) i Dag sagde, at disse større Landejendomme ville rimeligvis kunne saa deres Laan noget billigere, blandt andet som Følge af, at Administrationsomkostningerne ville blive forholdsvis noget mindre end ved de Kreditforeninger, der optage meget smaa Ejendomme. Naar man saa siger: hvorfor skulle ikke de større Landejendomsbesiddere have Lov til at slutte sig sammen, naar de derved kunne saa billigere Laan, end de nu kunne saa — den eneste virkelige Begunstigelse, man giver fra Statens Side, er jo kun denne Fritagelse for stemplet Papir, der jo er noget, man indrømmer saa mange andre Institutter — hvorfor kan man ikke indrømme dem det ogsaa, vil jeg dertil sige: Ja, jeg skulde for mit Vedkommende være meget tilbøjelig til at indrømme ikke alene de større Landejendomsbesiddere, men ogsaa de smaa Landejendomsbesiddere, kort sagt enhver Klasse af Ejendomsbesiddere, Ret til at slaa sig sammen om et saa godt og lovligt Formaal, som dette er, men saa forlanger jeg, at der skal være Ligelighed for alle, og saa skal man ikke her for en Kreditforening, der er indrettet specielt for de større Ejendomme, give Begunstigelser, som man muligvis forholder andre Kreditforeninger. Men i den Henseende vil jo den ærede Indenrigsminister kunne oplyse os om, hvorvidt han maatte være villig til at foretage de fornødne Skridt, for at ogsaa de nu bestaaende Kreditforeninger, med hvilke denne Kreditforening skal træde i Konkurrence, maa, om de ønske det, saa de Beneficiere, som tilfuges ved denne Lov. Men det maatte rigtignok